

Formanden: Ligeledes uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede finansminister, for at han kan fremsætte finanslovforslaget og forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1963-64.

Finansministeren (Poul Hansen): Hermed skal jeg tillade mig for det høje ting at fremsætte:

Forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1963 til 31. marts 1964 og

forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1963-64.

Samtidig med disse forslag er der nu af økonomiministeren forelagt en revideret økonomisk oversigt, således at det høje ting derigennem er gjort bekendt med regeringens syn på den økonomiske situation. Jeg skal derfor i hovedsagen begrænse min redegørelse til den finansielle stilling og de synspunkter, som regeringen har anlagt på statens budgetpolitik i lyset af den almindelige økonomiske stilling.

Det vil være rimeligt først at fremsætte nogle få bemærkninger om statsfinanserne i 1961-62, hvor vi oplevede et voldsomt omsving i den finansielle stilling. Udgifterne steg på et enkelt år med 25 pct. med det resultat, at overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet, der i årene forud havde været omkring 1 milliard kr., blev reduceret til et par hundrede millioner kroner, og det hidtidige kasseoverskud blev afløst af et kasseunderskud på næsten ½ milliard kr.

Jeg skal ikke gå nærmere ind på de forhold, som førte til denne udvikling, men vil nøjes med at sige, at det fra efteråret i fjor stod klart for alle, at den danske økonomi blev præget af inflatoriske kræfter med prisstigninger og tab af valuta til følge, samt at forringelsen af den statsfinansielle stilling havde været en medvirkende årsag hertil, hvorfor der måtte sættes ind for at rette op herpå.

De første bestræbelser i denne retning var de afgifts- og takstforhøjelser, der gennemførtes sidste vinter, og som i alt beløb sig til ca. 300 mill. kr. årlig. Derefter fulgte beslutningen om at vedtage udskrivningsloven med uændrede sats, hvilket betød

en merindtægt på 800 mill. kr. for et helt skatteår.

Endelig kom efter de meget langvarige forhandlinger i foråret juniforliget, hvorved der opnåedes bred enighed om en væsentlig styrkelse af den finansielle stilling gennem nye skatter og begrænsninger i statens udgifter. Målsætningen var at nå et overskud på drifts- og anlægsbudgettet på næsten 1 milliard kr. og et kasseoverskud på omkring ½ milliard kr. i indeværende finansår.

Hvorledes er stillingen så i dag, da vi har passeret den første halvdel af finansåret?

Om udviklingen i statsindtægterne kan jeg sige, at indtægten ved den direkte beskatning ser ud til at ville nå de forudsatte beløb. Vi har også nu fået de første antydninger af, på hvilket niveau provenuet af den nye engrosomsætningsafgift vil ligge. Der er ikke mange erfaringer at bygge på med hensyn til sæsonforløb o. s. v., men der synes at være udsigt til, at indtægten ved denne afgift kan nå det forventede omfang. Endelig er der spørgsmålet om alle de øvrige forbrugsafgifter, som jo til syvende og sidst er den største indtægtspost. Her er usikkerheden noget større. Vi ved, at der har været kraftig stigning i indtægten af disse afgifter i den første del af finansåret, men en af årsagerne hertil var netop den indkøbsbølge, som omsens gennemførelse udløste. Omsætningen har på nogle områder givet efter siden da. Det er vel derfor i dag lidt usikkert, om vi på dette felt kan nå helt op på det forventede provenu.

Regeringen tilkendegav i juni, at den havde til hensigt at holde statens drifts- og anlægsudgifter inden for det beløb på noget over 8½ milliard kr., som dannede basis for forliget.

Det ligger regeringen stærkt på sinde at holde denne grænse, og der er udfoldet stærke bestræbelser herpå. For det første er der praktisk taget ikke fremsat nye udgiftkrævende lovforslag; for det andet er der vist stærk tilbageholdenhed over for tillægsbevillinger. I øvrigt blev det straks efter forliget pålagt alle styrelser at holde igen på udgifterne, og der er derudover i løbet af efteråret administrativt sket en fornyet kritisk gennemgang af finanslovens bevillinger med henblik på at opnå besparelser.

[Finansministeren.]

Endelig er naturligvis også det i juni vedtagne stop for nye byggearbejder og besparelserne på de igangværende arbejder blevet ført ud i livet.

Regeringen har i oktober gjort klart, at der til dels af formelle grunde må foretages en korrektion af det i forligsbetænkningen anførte tal for udgiftsrammen.

Det er regeringens hensigt gennem de nævnte forholdsregler at gøre det muligt at holde statsudgifterne inden for den således korrigerede ramme. Når det trods den i overensstemmelse med forliget gennemførte sparelinje ikke med fuldstændig sikkerhed kan afvises, at en mindre overskridelse kan forekomme, skyldes det, at vi i løbet af efteråret på adskillige områder har gjort den erfaring, at en række lovbundne udgifter, som regeringen efter sagens natur ikke har nogen indflydelse på, er steget kraftigere end forudsat i foråret. Om de overskridelser, der følger heraf, fuldt ud kan opvejes gennem de besparelser, der er iværksat, kan meget vanskeligt vurderes i dag. Så meget er i hvert fald sikkert, at der ikke foreligger nogen margin af betydning til tillægsbevillinger i resten af finansåret.

Der må derfor vises en overordentlig stor tilbageholdenhed, selv om det er umuligt helt at sige nej til sådanne bevillinger. Vi har netop set et eksempel på uafviselige bevillinger i spørgsmålet om undersøgelser af stålkuerner, men alle forslag om tillægsbevillinger underkastes nøje overvejelse i regeringen, forinden de fremsættes.

Når der således er nogen usikkerhed ved bedømmelsen af såvel indtægts- som udgiftssiden, er det klart, at man ikke fuldstændig nøjagtigt kan skønne over størrelsen af overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet og kasseoverskuddet. Vi ved imidlertid nu, at der efter en periode på ca. et år, hvor der kvartal for kvartal var et betydeligt kasseunderskud, i juli kvartal på ny opnåedes et kasseoverskud,

og i den resterende del af finansåret, hvor bl. a. provenuet af omsætningsafgiften vil indgå, må dette kasseoverskud forventes at blive større. Der er således ikke tvivl om, at det tilsigtede omsving på statsbudgettet er i fuld gang.

Jeg skal derefter vende mig til forslaget til finanslov for 1963-64. Forslaget udviser indtægter på drifts- og anlægsbudgettet på næsten 10½ milliard kr., udgifter på 9.850 mill. kr. og et overskud på drifts- og anlægsbudgettet på lige over 600 mill. kr. Kassemæssigt viser forslaget et overskud på ca. 165 mill. kr. Det er således faldet i min lod at fremsætte det første finanslovsforslag på over 10 milliarder kr.

Jeg skal ikke ved denne lejlighed gå ind i en detaljeret sammenligning mellem budgettet og den gældende finanslov. For det første blev finansloven vedtaget inden juniforliget. For det andet gav finansloven, allerede da den blev vedtaget, for mange af enkeltposternes vedkommende ikke noget realistisk billede af de forventede udgifter. I det foreliggende finanslovsforslag er der derimod gjort alvorlige forsøg på at nå en realistisk budgettering, hvilket jeg skal vende tilbage til om et øjeblik. Jeg skal i det følgende i hovedtræk kommentere budgettets forudsætninger, hovedtendenserne i indtægter og udgifter og den finanspolitiske problemstilling.

Regeringen har lagt vægt på at udforme finanslovsforslaget og de ledsagende skatte-love i nøje overensstemmelse med sommerens politiske forlig. Dette fremgår særlig klart af forslaget til udskrivningslov, der indeholder de ved forliget aftalte betydelige nedsættelser af satserne.

Efter forslaget forhøjes de skattefri mindstebeløb til 7.000 kr. for forsørgere og til 3.700 kr. for ikke-forsørgere. Samtidig nedsættes den såkaldte proportionalsskat for forsørgere. Hidtil har den andraget 24 pct. af skalaindkomster op til 18.000 kr. Efter forslaget nedsættes den til 21 pct. og kommer til at gælde for skalaindkomster op til 22.000 kr. Den foreslåede skala for forsørgere

[Finansministeren.]

bevirker, at skatten af indkomster under 10.000 kr. bliver omkring 300 kr. lavere end efter den gældende skala. En del af denne skattelettelse er dog givet allerede i år. Jeg tænker her på de persontilskud på indtil 132 kr., som blev indført samtidig med den almindelige omsætningsafgift, og som i mange kommuner blev trukket fra på skattebilletten for i år.

Forsørgerskalaen er i øvrigt udformet således, at skattelettelserne øges indtil skalaindkomster på 25.000 kr., hvorefter lettelserne atter gradvis aftager. For indtægter over 80.000 kr. bliver skatten praktisk taget den samme som efter den gældende skala.

Skalaen for ikke-forsørgere foreslås også ændret, men skattenedsættelserne er noget lavere end de tilsvarende lettelser for forsørgere.

Efter forslaget ændres det særlige fradrag for merindtægt således, at det ikke mere gives for de første 10 pct.s stigning i den skattepligtige indkomst. For indtægtsstigninger herudover beregnes fradraget efter samme regler som hidtil. Beskæringen af merindtægtsfradraget vil alt andet lige betyde en stramning af beskætningen for de fleste skatteydere med merindtægt. Med de foreslåede skalaændringer vil nettoresultatet imidlertid for flertallet af skatteyderne blive væsentlige lettelser i forhold til den skat, de skulle have betalt efter de gældende skalaer og med uændret merindtægtsfradrag.

Reglerne om børnetilskud er udformet således, at de forhøjelser, der gennemførtes samtidig med den almindelige omsætningsafgift, opretholdes for det kommende skatteår.

Der er grund til at gøre opmærksom på, at med den udvidelse af proportional-skatten, som forslaget til udskrivningslov indeholder, bortfalder sambeskatningsproblemet stort set for familiebruttoindtægter op til 30.000-35.000 kr. Der er som bekendt nedsat et udvalg til behandling af problemerne omkring sambeskatningen, og når dette udvalg formentlig om kort tid har afgivet betænkning, vil regeringen tage dette spørgsmål op.

Jeg vil i forbindelse med omtalen af udskrivningslovforslaget minde om, hvad der i folketingsudvalgets betænkning om omsætningsafgiften blev sagt om de skatte-

lettelser, der her er foreslået, nemlig følgende:

„Det er herved en forudsætning, at de fire partier inden den endelige udarbejdelse af udskrivningsloven for 1963-64 optager en forhandling om bedømmelsen af den økonomiske situation, herunder udsigterne for valutastillingen, beskæftigelsen samt indkomst- og prisudviklingen.

Ovenstående bestemmelser for udskrivningsloven for 1963-64 vil helt eller delvis kunne fraviges, for så vidt der ud fra en almindelig samfundsmæssig vurdering er enighed herom.“

Fremsættelsen af forslaget til udskrivningslov sker i overensstemmelse med sommerens forlig.

Hvorvidt de foreslåede skattelettelser vil blive gennemført, må afhænge af de forhandlinger, der som nævnt i forligsaftalen senere skal finde sted på baggrund af den videre økonomiske udvikling. Jeg skal om lidt vende tilbage til nogle af de forhold, som har betydning i denne sammenhæng.

De nye, lavere skattesatser skal anvendes på indkomsterne i 1962, som i øjeblikket anslås til at være ca. 7 pct. højere end 1961-skattegrundlaget, hvilket svarer til en total indtægtsstigning på 8 pct., og det er dette, der er baggrunden for, at der til trods for skattenedsættelserne er regnet med et nogenlunde uændret provenu af den samlede indkomstbeskatning i næste finansår.

Ligeledes i kraft af forliget er der i finanslovforslaget regnet med bortfald af landbrugets ejendomsskatter til staten, og på forslagets udgiftsside er optaget bevilling til refusion af landbrugets amtskommunale skatter i 1963-64.

Det økonomiske forlig sætter også sit præg på budgettets tal for den indirekte beskatning, idet der her er indregnet det fulde årsprovenu af omsætningsafgiften og de samtidig hermed foretagne forhøjelser af de traditionelle afgifter. Ligesom i sommer er den samlede indtægt herved anslået til 900 mill. kr., idet oplysningerne om omsætningsafgiftens to første måneder ikke tyder på, at dette tal bør fraviges. For afgifterne i øvrigt er der regnet med en stigning ud over det forventede niveau i år på henvend 300 mill. kr. Vi bevæger os dog her på overmåde usikker grund, da mange

[Finansministeren.]

væsentlige faktorer i det økonomiske forløb i 1963-64 endnu er uafklarede. Regeringen har fundet det rigtigt at budgetterne indtægterne af forbrugsbeskatningen under den forudsætning, at forbruget holdes på det niveau, som vil være foreneligt med hensynet til valutabalancen, og væksten i den indirekte beskatning er derfor sat noget lavere end i de senere år.

Der er herefter på forslaget regnet med samlede driftsindtægter, som er ca. 800 mill. kr. højere end anslået for i år. Denne stigning er dog i en vis forstand et optisk bedrag. Forholdet er jo det, at finansåret 1962-63 er sammensat af et første halvår uden oms og et andet halvår med oms, og den omstændighed, at der på budgettet for 1963-64 er regnet med den fulde årsindtægt af omsen, er naturligvis ikke udtryk for, at skatteniveauet er højere end i andet halvår 1962-63. Indtægterne af den direkte beskatning er som nævnt omtrent de samme i de to år, og stigningen består således kun af den almindelige vækst i forbrugsbeskatningen. Dette være sagt som en imødegåelse på forhånd af en eventuel påstand om stadig stigning i skatteudskrivningen. Der er ikke tale om noget sådant, men blot om en registrering af den stigning, som allerede er sket siden august.

Samtidig må jeg gøre opmærksom på, at dette i realiteten uændrede skatteniveau naturligvis er en meget væsentlig faktor, når vi skal vurdere finansernes virkning på samfundets økonomi, og derfor må tages i betragtning ved fastsættelsen af udgifterne. Regeringen har ved udarbejdelsen af forslaget været opmærksom på dette og har derfor også bestræbt sig for at tilrettelægge udgiftspolitikken på en sådan måde, at budgettet ikke forrykker den samfundøkonomiske balance.

For at have et så godt grundlag som muligt for den nærmere udformning af udgiftspolitikken er der i år blevet sat stærkt ind på at sikre en realistisk budgettering på alle væsentlige områder. Der har i tidligere år været en tendens til at anslå udgifterne på finanslovforslaget i underkanten. Denne forsigtige budgettering har endog været udstrakt til de store lovbundne udgifter, hvis omfang de forskellige statsstyrelser ikke har nogen indflydelse på.

På tidligere finanslovforslag har man søgt i nogen måde at korrigere for denne tendens til for lav budgettering ved mere skønmæssigt at optage reserver til imødegåelse af sådanne overskridelser. Det er dog vanskeligt at fastsætte sådanne reserver rigtigt, og man undgår ikke at få et unøjagtigt billede af stigningen i de enkelte udgiftsposter. Der har derfor i år været iværksat en særlig gennemgang af alle disse konti med henblik på at hæve overslagene til et realistisk niveau. Således er mange styrelser i år kommet ud for den lidt usædvanlige oplevelse, at finansministeriet efter en nærmere gennemgang har bedt dem om at forhøje bevillingsforslagene for at bringe dem nærmere til en realistisk budgettering. Det er mit indtryk, at man ved denne gennemgang har skaffet både regeringen og folketinget et væsentlig bedre grundlag for at bedømme udgifterne.

På et enkelt punkt har det ikke vist sig praktisk at gennemføre sådanne korrektioner. Det drejer sig om de stigninger i lønninger og sociale ydelser, som følger af pristallet. Finanslovforslagets enkelte poster er af praktiske grunde anslået på grundlag af det i forsommeren 1962 gældende lønniveau. Lønnen er siden da allerede forhøjet med 1 dyrtidstillæg, og vi kan imødesee yderligere forhøjelser med 2 eller 3 dyrtidstillæg i det kommende finansår. De merudgifter, der følger heraf og af tilsvarende stigninger i de sociale udgifter, er ikke indarbejdet i de enkelte budgetter, men der er på forslagens § 23 optaget en samlet reserve på 300 mill. kr. til imødegåelse heraf. Ligeledes er der på § 27 optaget en reserve på 30 mill. kr. til dækning af stigende byggeomkostninger m. v.

Bestræbelserne for at sikre en mere realistisk budgettering vil blive videreført i den kommende tid. Det vil herunder blive overvejet, hvorledes den nuværende fremgangsmåde ved bugetteringen kan forbedres og effektiviseres. Ligeledes er igangsat overvejelser over, hvorledes regnskabsmæssige oplysninger fra styrelserne kan fremskaffes tilstrækkelig hurtigt til, at der herigennem opnås en løbende udgiftskontrol, som tillige vil være en støtte for den fremtidige budgetlægning.

Når denne første gennemgang af styrelsernes bidrag til finanslovforslaget resul-

[Finansministeren.]

terede i en forøgelse af de samlede udgifter, skyldes det ikke mindst lønudviklingen og den almindelige vækst i de lovbundne tilskud. Regeringen fandt imidlertid, at det var påkrævet at begrænse udgiftsstigningen væsentligt, og der har derfor været foretaget en fornyet kritisk gennemgang af hvert enkelt udgiftsområde med henblik på at undgå ikke strengt påkrævede stigninger og opnå besparelser. Der er herved indvundet meget betydelige beløb, ikke mindst på statens anlægsbudget, idet regeringen har ment, at man som led i de almindelige bestræbelser for at mindske efterspørgselspresset i byggeriet burde holde igen på statens bygge- og anlægsvirksomhed.

Regeringen vil søge denne tilbageholdende linje i udgiftspolitikken fastholdt gennem finansåret. Som det fremgik af statsministerens åbningstale, er det ikke regeringens hensigt at fremsætte forslag om love, der vil medføre større udgiftsstigninger, og der vil — ligesom i år — blive holdt stærkt igen over for nye bevillinger i form af ændringsforslag til finansloven eller forslag om til lægsbevillinger. Der er på forslaget §§ 23 og 27 optaget reserver til sådanne bevillinger på henholdsvis 100 mill. kr. og 30 mill. kr. Den endelige størrelse af disse reserver må fastlægges, når vi om nogle måneder har fuldt overblik over de fremkomne ændringsforslag, men det er i øvrigt regeringens hensigt, at disse reserver i modsætning til de på tidligere finanslove optagne reserver skal være vejledende med hensyn til det samlede omfang af nye bevillinger i årets løb. Denne nye praksis vil — ligesom den mere realistiske budgettering af de lovbundne udgifter — bidrage til, at finansloven bliver en fast ramme for statens økonomiske dispositioner.

De retningslinjer, der er lagt for udgiftspolitikken i 1963-64, er således på linje med dem, der følges i år. I en periode, hvor der af hensyn til genoprettelsen og bevarelsen af den økonomiske stabilitet sker en begrænsning af stigningstakten i det private forbrug, må det være rimeligt, at der holdes igen over for offentlige udgifter, der ikke er uafviselig nødvendige. Der er dog betydelige områder, hvor den økonomiske og sociale udvikling nødvendiggør øgede be-

villinger. Det vil da også ses, at der på budgettet er afsat betydelig højere bevillinger end i de foregående år, især til uddannelsesformål og udbygningen af trafiknettet.

I alt viser drifts- og anlægsbudgettet herefter en udgiftsstigning i forhold til i år på ca. 1 milliard kr. Mange vil sikkert mene, at dette ikke tyder på nogen tilbageholdende udgiftspolitik, og jeg vil derfor gøre nogle bemærkninger om de vigtigste af de forhold, der er årsag til den fortsatte vækst i udgifterne. Jeg har allerede nævnt, at der er afsat 300 mill. kr. til dækning af pristalsregulering af lønninger og sociale ydelser. For de samlede udgifter til folke- og invalidepension bliver der tale om en stigning på op imod 300 mill. kr. i sammenligning med i år dels som følge af de lovændringer, der er sket, dels som følge af den stadige tilgang af pensionister. Herudover er der vækst i en række andre lovbundne udgifter. Det gælder f. eks. tilskuddet til kommunernes sygehusudgifter, vejudgifterne og skolevæsenet. Endelig vil der også blive tale om yderligere vækst i forsvarsudgifterne, efterhånden som de i år tiltrådte højere materielbevillinger kommer til anvendelse. Den stigning i udgifterne, der finder sted på andre felter, vedrører, som jeg allerede har sagt, især uddannelsen — såvel drift som anlæg — samt udbygningen af trafiknettet.

Såfremt der ønskes en yderligere begrænsning af stigningstakten i statsudgifterne, vil dette ikke kunne ske uden en revision af udgiftslovgivningen. Regeringen har opmærksomheden rettet herimod og har allerede på et enkelt område fremsat lovforslag, hvis gennemførelse vil medføre en besparelse, men først i finansåret 1964-65. Jeg tænker her på forslaget om tilskud til kommunale vejarbejder.

Det samlede drifts- og anlægsbudget balancerer som nævnt med et overskud på godt 600 mill. kr. Samtidig er der på kapitalbudgettet regnet med en nettoudgift på op imod 450 mill. kr. Saldoen på kapitalbudgettet bliver således omtrent den samme som i år. På indtægtssiden bliver der en nedgang svarende til de i år optagne præmieobligationslån, og på udgiftssiden bliver der en nedgang af omtrent samme størrelse.

Også for så vidt angår kapitalbudgettet i 1963-64, er der tale om en ændring af

[Finansministeren.]

budgetteringen, idet der foruden den sædvanlige reserve til imødegåelse af tillægsbevillinger på udlånsbudgettet er optaget en almindelig reserve for kapitalbevægelser på 100 mill. kr. Baggrunden herfor er, at der i de senere år erfaringsmæssigt har vist sig betydelige kapitaludgifter, f. eks. til køb af fast ejendom, betalinger til internationale organisationer o. lign., hvis nøjere omfang det ikke er muligt at forudse ved budgettets udarbejdelse, da det drejer sig om et stort antal enkelte bevillinger. Der er tillige erfaring for, at statens kassestilling sædvanligvis belastes med forskellige udgifter over forskudskonti o. lign., som ikke kan budgetteres, og som ikke kræver bevilling. Den nævnte reserve er derfor ikke — som de øvrige tillægsbevillingsreserver — udtryk for, at der er lagt en ramme for kapitalbevillingerne. En sådan ramme tror jeg overhovedet ikke ville være mulig, men reserven tjener det formål at give et så realistisk skøn over det samlede kasseoverskud som muligt. Når man medregner disse reserver, bliver kasseoverskuddet ca. 165 mill. kr.

Jeg skal til sidst gå lidt nærmere ind på den finanspolitiske problemstilling, som den tegner sig i lyset af finanslovforslaget.

Forslaget er udtryk for en ikke helt ringe lempelse af finanspolitikken. Det ses allerede deraf, at overskuddet på drifts- og anlægsbudgettet går ned med ca. 300 mill. kr. i sammenligning med indeværende år. Det træder endnu stærkere frem, når man — som jeg allerede har nævnt — tager i betragtning, at finansåret 1962-63 er sammensat af et første halvår uden oms og et andet halvår med oms. I sammenligning med stillingen i andet halvår 1962-63 er der således tale om en forringelse af overskuddet med måske $\frac{3}{4}$ milliard kr.

Da finanslovforslaget er udformet i nøje overensstemmelse med juniforliget, er der ikke noget overraskende heri.

Af samme grund blev det da også indføjet i forliget, at finanspolitikken i 1963-64 kunne tages op til drøftelse i lyset af den samfundsøkonomiske udvikling, og det er den samme målestok, vi må anvende, når vi her i den kommende uge skal have en første debat om statsbudgettet for det kommende år. Der er ikke tvivl om, at det

centrale spørgsmål må blive, hvorvidt den økonomiske situation tillader en omfattende lettelse af finanspolitikken.

Som det fremgik af økonomiministerens redegørelse, er det regeringens opfattelse, at der i løbet af vinteren skulle kunne ventes en lettelse af det indre efterspørgselspres, efterhånden som virkningerne af de højere skatter og dæmpningen af aktiviteten sætter sig igennem. Om man så på dette grundlag kan lempe finanspolitikken, skal vurderes i sammenhæng med den øvrige økonomiske politik.

Som økonomiministeren allerede har nævnt, har regeringen ikke begrænset sig til at holde igen på stigningen i statens drifts- og anlægsudgifter. Regeringen har derudover fastlagt et forsigtigt program for den samlede byggevirkksomhed i 1963, et program, der skulle sikre mod en genopblussen af de inflatoriske kræfter på dette område. Endelig har regeringen også stillet forslag om en mere intensiv overvågning af prisudviklingen.

Efter regeringens opfattelse er der dermed lagt en sådan linje i den økonomiske politik som helhed, at der skulle være skabt gunstige forudsætninger for et roligt økonomisk forløb i 1963, medmindre der på anden måde sættes kræfter i bevægelse, der kan true den økonomiske stabilitet.

I den nuværende økonomiske situation er en forsigtig budgetpolitik påtrængende nødvendig, hvis vi uden at komme ud i valutavanskeligheder skal kunne gennemføre de store investeringer i erhvervslivet, i boligbyggeriet og i offentlige anlæg, som en hurtig økonomisk fremgang kræver. Det er mit indtryk, at der i alle kredse af befolkningen er en klar forståelse for denne nødvendighed. Regeringen er indstillet på under den videre behandling af budgettet at fastholde det overskud, der nu er stillet forslag om, og som jeg håber på bred tilslutning til.

Med den samlede økonomiske politik, der i dag er redegjort for, har regeringen på de områder, hvor den umiddelbart kan øve indflydelse på det økonomiske forløb, ydet sit bidrag til at sikre en stabil økonomisk udvikling i det kommende år. Som jeg nævnte før, må vi imidlertid se i øjnene, at der på anden måde kan blive sat kræfter i bevægelse, der på ny kan skabe ulige-

[Finansministeren.]

vægt i samfundsøkonomien og true valuta-balancen og den høje beskæftigelse.

Hvad der her kan blive tale om, er klart nok en forringelse af de ydre vilkår for vor økonomi eller en stærk opgang i indkomstniveauet. Med de forhandlinger, der forestår om lønningerne, om landbrugets økonomi m. v., er det tydeligt nok, at det umiddelbart er risikoen for en stærk forøgelse af pengeindtægterne, der er mest akut, og det er da et spørgsmål, hvilke konsekvenser dette vil kunne få for den finansielle politik.

Enhver kan se, at sådanne indkomststigninger ikke kan undgå at påvirke statsfinansierne direkte.

Der kan blive tale om lønstigninger for de arbejdere og tjenestemænd, der er ansat under staten. Der kan blive tale om bevillinger til støtte for landbruget og endelig om tilpasninger af de sociale ydelser.

Til sådanne merudgifter er der ikke afsat reserver på finanslovforslaget — så lidt som til merudgifter i medfør af ny lovgivning i øvrigt.

De reserver til imødegåelse af merudgifter ved lønstigninger, jeg har omtalt, dækker kun indtrufne eller forventede dyrtidsreguleringer, og de optagne bevillinger til landbrugsstøtte vedrører kun restudgifterne under de tidligere vedtagne ordninger samt bevillinger til opfyldelse af forligets bestemmelse om landbrugets skatter.

Det er regeringens opfattelse, at såfremt der skulle blive tale om udgifter ud over budgetforslaget som følge af nye indkomststigninger, må der skaffes finansiell dækning herfor gennem øgede statsindtægter eller besparelser, således at det budgetterede overskud på drifts- og anlægsbudgettet fastholdes.

Når regeringen har lagt sig fast på det standpunkt, at overskuddet på statsbudgettet skal fastholdes, skyldes det ikke så meget statsfinansielle hensyn som i første række ønsket om at forhindre sådanne indkomststigninger i at forrykke den økonomiske balance ved at fremkalde en stærkere stigning i forbruget, end der er grundlag for i vor samlede produktion. Vi må herved ikke mindst undgå øget pres på valutastillingen og priserne. Af samme grund er det regeringens opfattelse, at omfattende kraf-

tige indkomststigninger kan gøre det nødvendigt at stille mod et større overskud end budgetteret. Gennem sådanne finansielle forholdsregler er det imidlertid kun muligt at modvirke de skadelige virkninger, en yderligere stigning i pengeindkomsterne vil få på den samlede efterspørgsel, men vi kan ikke ad den vej udligne den forringelse af erhvervenes konkurrenceevne, som er den anden side af sådanne indkomstforhøjelser. Det er derfor afgørende — som også økonomiministeren udtalte det — at vi undgår en opskruning af indkomstniveauet, som går ud over, hvad valutabalancen kan bære, og som derfor vil være til skade for den høje beskæftigelse.

Det er mit håb, at der her i tinget kan sikres en bred politisk tilslutning til den økonomiske stabiliseringspolitik, som juni-forliget dannede indledningen til, og som regeringen er indstillet på at fastholde.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslagene til velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Eksemplarer af de nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om oprettelse af et pædagogisk institut.

Valgt blev: *Hougaard, K. B. Andersen, Nina Andersen, Kaj Andresen, Dose, Dupont, H. Larsen (Bjerre), Astrid Skjoldbo, Else-Merete Ross, Ellen Poulsen, Axel Kristensen, Raunkjær, Sinnbeck, Edv. Jensen, Gottschalk-Hansen, Ellen Strange Petersen og Morten Lange.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring af lov om statsstilskud til anerkendte private seminarier.

Valgt blev: *Astrid Skjoldbo, Dupont, Lysholt Hansen, Hougaard, Aage Knudsen, Bjørn Krogh, Axel Ivan Pedersen, Rudy Schrøder, Else-Merete Ross, Raunkjær, Holger Hansen, Ellen Poulsen, Sinnbeck, Edv. Jensen, Ellen Strange Petersen, Gertie Wandel og O. Mathiasen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ændring i lov om friskoler, om hjemmeundervisning samt om efterlønskassen for friskoler og efterskoler.

Valgt blev: *Astrid Skjoldbo, Dupont, Lysholt Hansen, Hougaard, Aage Knudsen, Bjørn Krogh, Axel Ivan Pedersen, Rudy Schrøder, Else-Merete Ross, Skov Thulesen, P. E. Eriksen, Holger Hansen, Viggo Hauch, Ellen Strange Petersen, Gerda Møller, Niels Ravn og O. Mathiasen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 4 medlemmer til overbevillingsnævnet.

(Jfr. tidenden sp. 1117).

Valgt blev: *Qvist Hansen, Ditlevsen, Damsgaard og Gottschalk-Hansen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem og 1 stedfortræder til værnepligtsnævnet for tiden indtil 31. december 1962 (i stedet for forsvarsminister Victor Gram og udenrigsminister Per Hækkerup).

(Jfr. tidenden sp. 1297).

Valgt blev: *Dupont* med stedfortræder *Søgaard.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til værnepligtsnævnet for tiden 1. januar 1963-31. december 1966 (i stedet for forsvarsminister Victor Gram).

(Jfr. tidenden sp. 1297).

Valgt blev: *Dupont* og som ny stedfortræder *Søgaard.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til det udenrigspolitiske nævn (i stedet for forsvarsminister Victor Gram).

(Jfr. tidenden sp. 1319).

Valgt blev: *Horn* og som ny stedfortræder for *Gustav Pedersen Niels Matthiasen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til Nordisk Råd (i stedet for forsvarsminister Victor Gram).

(Jfr. tidenden sp. 1319).

Valgt blev: *Kaj Andresen* og som ny stedfortræder for *K. B. Andersen Niels Mørk.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 medlem til folketingets Grønlandsudvalg (i stedet for forsvarsminister Victor Gram).

(Jfr. tidenden sp. 1319).

Valgt blev: *K. Axel Nielsen* og som ny stedfortræder *Peter Kristensen (Ålborg).*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 1 stedfortræder til Europarådets rådgivende forsamling (i stedet for forsvarsminister Victor Gram).

(Jfr. tidenden sp. 1319).

Valgt blev: *Chr. Thomsen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskatning til kommunerne af faste ejendomme.

(Lovforslaget (nr. 48) findes i tillæg A. sp. 349, fremsættelsen i tidenden sp. 1125).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ove Hansen: Det foreliggende lovforslag om ændring af loven om beskatning til kommunerne af faste ejendomme skal ses i relation til forhandlingerne i foråret om gennemførelsen af lov om almindelig omsætningsafgift; det forslås, at maksimumsgrænsen med hensyn til grundskyldpromillens størrelse i sognekommunerne skal nedsættes.

Ifølge loven af 1961 om kommunale ejendomsskatter må grundskyldpromillen i sognekommunerne ikke overstige 40 og skal være mindst 10. Denne lov medførte — hvilket også var tilsigtet — tilvejebringelse